

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 53/25

Λουξεμβούργο, 29 Απριλίου 2025

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-452/23 | Fastned Deutschland

Το Δικαστήριο διευκρινίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μια σύμβαση παραχώρησης μπορεί να τροποποιηθεί χωρίς νέα διαδικασία ανάθεσης

Η δυνατότητα τροποποίησης, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μιας σύμβασης παραχώρησης χωρίς νέα διαδικασία ανάθεσης ισχύει και για σύμβαση παραχώρησης η οποία αρχικώς ανατέθηκε σε οντότητα in house, ενώ ο παραχωρησιούχος έχει εν τω μεταξύ ιδιωτικοποιηθεί

Στο πλαίσιο διαφοράς η οποία αφορά υφιστάμενες συμβάσεις παραχώρησης για την εκμετάλλευση σταθμών εξυπηρέτησης αυτοκινητιστών στους γερμανικούς αυτοκινητοδρόμους και συνίσταται στην επέκταση των εν λόγω συμβάσεων ώστε να συμπεριληφθεί σε αυτές η κατασκευή και η διαχείριση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, το Δικαστήριο ερωτήθηκε κατά πόσον υπάρχει δυνατότητα να πραγματοποιείται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τέτοια επέκταση χωρίς νέα διαδικασία ανάθεσης. Το Δικαστήριο κρίνει ότι το γεγονός ότι η σύμβαση παραχώρησης ανατέθηκε αρχικώς σε οντότητα in house, ενώ ο παραχωρησιούχος έχει εν τω μεταξύ ιδιωτικοποιηθεί, δεν αποκλείει τη δυνατότητα αυτή. Δεν είναι αναγκαίο να ελέγχεται η νομιμότητα της αρχικής ανάθεσης της σύμβασης παραχώρησης όταν έχουν παρέλθει όλες οι προθεσμίες για την προσβολή της σχετικής πράξης ανάθεσης. Η προϋπόθεση κατά την οποία η «ανάγκη» τροποποίησης πρέπει να «προκύπτει» λόγω της επέλευσης απρόβλεπτων περιστάσεων σημαίνει ότι οι περιστάσεις αυτές επιτάσσουν την προσαρμογή της αρχικής σύμβασης παραχώρησης προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχιση της ορθής εκτέλεσής της.

Το 90 % περίπου των σταθμών εξυπηρέτησης αυτοκινητιστών στους γερμανικούς ομοσπονδιακούς αυτοκινητοδρόμους τελεί υπό την εκμετάλλευση της Autobahn Tank & Rast και της Ostdeutsche Autobahntankstellen βάσει περίπου 360 συμβάσεων παραχώρησης που έχουν συναφθεί με το Γερμανικό Δημόσιο ¹. Κατόπιν της σύναψης των ως άνω συμβάσεων, το Γερμανικό Δημόσιο επέκτεινε τις υφιστάμενες παραχωρήσεις, χωρίς διαδικασία ανάθεσης, ώστε να συμπεριληφθεί σε αυτές η κατασκευή και η διαχείριση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων στους εν λόγω σταθμούς εξυπηρέτησης αυτοκινητιστών. Η Fastned ², η οποία διαχειρίζεται τέτοιους σταθμούς φόρτισης στη Γερμανία, προσβάλλει τη νομιμότητα της επέκτασης αυτής ενώπιον γερμανικού δικαστηρίου.

280 από τις 360 συμβάσεις παραχώρησης είχαν αρχικώς ανατεθεί χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού στην προκάτοχο ³ των δύο επίμαχων φορέων διαχείρισης μεταξύ των ετών 1996 και 1998, για μέγιστη περίοδο 40 ετών. Κατά τον χρόνο εκείνο, η προκάτοχος επιχείρηση ανήκε κατά 100 % στο Γερμανικό Δημόσιο και στη συνέχεια ιδιωτικοποιήθηκε πλήρως.

Η Fastned θεωρεί ότι η επέκταση των συμβάσεων παραχώρησης στους σταθμούς φόρτισης είναι άκυρη, διότι θα έπρεπε να έχει προηγηθεί διαδικασία ανάθεσης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το γερμανικό δικαστήριο υπέβαλε στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικά με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης οι οποίες, λόγω της αξίας τους, πρέπει, κατ' αρχήν, να είναι

ανοικτές στον ανταγωνισμό ⁴.

Ένας από τους κανόνες αυτούς επιτρέπει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις ⁵, την τροποποίηση υφιστάμενης σύμβασης παραχώρησης χωρίς νέα διαδικασία ανάθεσης, όταν η «ανάγκη» για την τροποποίηση αυτή «προέκυψε» λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων. Κατά τη Fastned, ο κανόνας αυτός δεν έχει εφαρμογή σε συμβάσεις παραχώρησης οι οποίες δεν ανατέθηκαν αρχικώς στο πλαίσιο διαγωνισμού.

Το Δικαστήριο απαντά ότι ο επίμαχος κανόνας εφαρμόζεται και στην περίπτωση κατά την οποία η σύμβαση παραχώρησης έχει αρχικώς ανατεθεί, χωρίς διαγωνισμό, σε οντότητα in house ⁶ και η τροποποίηση του αντικειμένου της πραγματοποιείται σε ημερομηνία κατά την οποία ο παραχωρησιούχος δεν έχει πλέον την ιδιότητα της οντότητας in house. Ο κανόνας αυτός δεν επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια την υποχρέωση να ελέγχουν τη νομιμότητα της αρχικής ανάθεσης μιας σύμβασης παραχώρησης στο πλαίσιο εξέτασης προσφυγής με αίτημα την ακύρωση της τροποποίησης της σύμβασης, όταν έχουν παρέλθει όλες οι προθεσμίες για την προσβολή της αρχικής πράξης ανάθεσης.

Το Δικαστήριο διευκρινίζει ακόμη ότι η «ανάγκη» τροποποίησης μιας σύμβασης παραχώρησης «προκύπτει», κατά την έννοια του ίδιου κανόνα, όταν απρόβλεπτες περιστάσεις επιτάσσουν την προσαρμογή της αρχικής σύμβασης παραχώρησης προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχιση της ορθής εκτέλεσής της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Με την προδικαστική παραπομπή τα δικαστήρια των κρατών μελών μπορούν, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει κάθε άλλο εθνικό δικαστήριο ενώπιον του οποίου ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το [«Europe by Satellite»](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Ακολουθήστε μας!

¹ Μέσω της Autobahn des Bundes, εταιρίας ιδιωτικού δικαίου η οποία αποτελεί αναπαλλοτρίωτη ιδιοκτησία της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

² Αρχικώς, η Tesla Germany αμφισβήτησε τις τροποποιήσεις των συμβάσεων παραχώρησης μαζί με τη Fastned, αλλά στη συνέχεια παραιτήθηκε από τη σχετική διαδικασία.

³ Την Tank & Rast AG.

⁴ [Οδηγία 2014/23/ΕΕ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης.

⁵ Κατά την εν λόγω διάταξη, η δυνατότητα τροποποίησης μιας σύμβασης παραχώρησης χωρίς νέα διαδικασία ανάθεσης εξαρτάται από την τήρηση τριών προϋποθέσεων. Η πρώτη περιλαμβάνει δύο στοιχεία που αφορούν, το πρώτο, την επέλευση περιστάσεων μη δυνάμενων να προβλεφθούν από επιμελή αναθέτουσα αρχή και, το δεύτερο, το γεγονός ότι η ανάγκη τροποποίησης της οικείας σύμβασης παραχώρησης προκύπτει λόγω των περιστάσεων αυτών. Η δεύτερη προϋπόθεση απαιτεί η σχετική τροποποίηση να μη μεταβάλλει τη συνολική φύση της επίμαχης σύμβασης παραχώρησης. Η τρίτη προϋπόθεση ορίζει, κατ' αρχήν, ότι η αύξηση της αξίας της σύμβασης αυτής δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50 % της αξίας της αρχικής σύμβασης παραχώρησης.

⁶ Σύμφωνα με τους κανόνες που ίσχυαν κατά τον χρόνο της αρχικής ανάθεσης των 280 από τις 360 συμβάσεις παραχώρησης, θεωρούνταν ως οντότητα in house η οντότητα i) επί της οποίας η αναθέτουσα αρχή ασκούσε έλεγχο ανάλογο με εκείνον που η τελευταία ασκούσε επί των δικών της υπηρεσιών και ii) η οποία πραγματοποιούσε το κύριο μέρος της δραστηριότητάς της με την εν λόγω αναθέτουσα αρχή.